

**UCHWAŁA NR XXX/325/2022
RADY GMINY ŚWIERCZÓW**

z dnia 31 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559) w związku z art. 4¹ ust. 2-2a ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24,218), art.10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642), Rada Gminy Świerczów uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, w brzmieniu jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świerczów.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XIII/114/2019 Rady Gminy Świerczów z dnia 30 grudnia 2019r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Świerczów na lata 2020 – 2025 oraz Uchwała Nr XXVIII/295/2021 Rady Gminy Świerczów z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Adam Janas

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022 – 2025

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Tworzony jest na podstawie diagnozy zawartej w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i obserwacji prowadzonych w latach poprzednich oraz w oparciu o realizację Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 i określony w nim cel operacyjny nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. W Programie uwzględnione zostały również rekomendacje i priorytety dotyczące realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 oraz Krajowe Centrum Profilaktyki Uzależnień z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Głównymi założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 jest kontynuacja dotychczas podejmowanych działań, dalszy ich rozwój, podejmowanie takich, które prowadzone systematycznie spowodują zmniejszenie szeroko rozumianych negatywnych zjawisk spowodowanych nadużywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Uzależnienie od alkoholu, narkotyków czy hazardu dotyka wielu osób na świecie, bez względu na rasę, płeć, wiek czy status społeczny. To, czy ktoś zostanie osobą uzależnioną zależy od szeregu połączonych ze sobą elementów: kombinacji cech osobowości, wzorców i doświadczeń w ciągu życia, sposobów radzenia sobie z nimi, występowania swoistych czynników ryzyka, ale także elementów chroniących przed uzależnieniem. Przyczyną powstania uzależnienia nie jest również określona sytuacja czy doświadczenie. Nie ma konkretnej kombinacji cech osobowych, która z góry skazuje kogoś na bycie alkoholikiem czy narkomanem. Niektóre cechy jednostki i jej środowiska sprzyjają powstawaniu zachowań ryzykownych, inne natomiast je hamują. W profilaktyce określa się je jako czynniki ryzyka i czynniki chroniące. Do chwili obecnej zidentyfikowano kilkadziesiąt czynników ryzyka i czynników chroniących, które następnie skategoryzowano w kilka grup: czynniki indywidualne, rodzinne, szkolne i związane z szerszym kontekstem środowiska społecznego.

Profilaktyka uzależnień jest działalnością nastawioną na osłabienie wpływu lub eliminowanie znaczących czynników ryzyka. Działania i programy profilaktyczne dotyczące zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży powinny być nastawione na opóźnienie wieku inicjacji np. alkoholowej czy internetowej, ograniczenia dostępności do substancji psychoaktywnych, korygowanie pozytywnych oczekiwań wobec skutków działania alkoholu lub innych substancji, itd. bowiem ich głównym celem jest kompensowanie lub redukcja wpływu czynników ryzyka.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Ograniczenie występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz związanych z nimi szkód zdrowotnych i społecznych na terenie Gminy Świerczów.

CELE OPERACYJNE I WSKAŹNIKI PROGRAMU

1. Zwiększenie świadomości społecznej z zakresie profilaktyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych
2. Ograniczenie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży
3. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych przez mieszkańców
4. Rozwój umiejętności psychospołecznych mieszkańców gminy, w tym w szczególności dzieci i młodzieży
5. Zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości świadczeń w zakresie leczenia uzależnień
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej, prawnej i psychoterapeutycznej.

Wskaźniki: ilość akcji, kampanii edukacyjnych i informacyjnych, ilość zrealizowanych spotkań, warsztatów edukacyjno – rozwojowych i profilaktycznych programów edukacyjnych adresowanych do ogółu odbiorców, ilość przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży, liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, w tym w szczególności programów rekomendowanych przez PARPA, ilość godzin dostępności specjalistów w Punkcie konsultacyjnym.

ODBIORCY PROGRAMU

Program kierowany jest do:

1. osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających przemocy oraz stosujących przemoc
2. rodzin osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających przemocy oraz stosujących przemoc
3. osób i rodzin ze środowisk zagrożonych uzależnieniem i występowaniem przemocy
4. dzieci i młodzieży oraz osób starszych
5. rodziców, opiekunów i wychowawców
6. specjalistycznej kadry pracującej z uzależnionymi, współuzależnionymi, doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc lub osobami z grup ryzyka, w tym: pracowników ośrodka pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
7. mieszkańców Gminy Świerczów

REZULTATY PROGRAMU

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

1. objęcie dzieci i młodzieży szkolnej programami profilaktycznymi i działaniami o charakterze profilaktycznym
2. wzmocnienie postaw abstynenckich oraz postaw sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu w społeczności
3. wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców, opiekunów i wychowawców
4. podniesienie kompetencji kadr pracujących w obszarze uzależnień, przemocy i wsparcia rodziny
5. zapewnienie dostępności wsparcia specjalistycznego
6. objęcie dzieci, w szczególności ze środowisk zagrożonych, działaniami opiekuńczo-wychowawczymi

ZADANIA I ZAKRES DZIAŁAŃ

ZADANIE I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, w szczególności poprzez:

1. współpracę i wspieranie działalności placówek specjalizujących się w terapii uzależnienia i współuzależnienia
2. prowadzenie działalności wspierająco-motywującej, skierowanej do członków rodziny osoby nadużywającej alkoholu
3. prowadzenie procedury zmierzającej do przygotowania wniosku o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego
4. finansowanie opinii wydawanych w sprawach prowadzonych przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych
5. zapewnienie dostępu do informacji o placówkach świadczących pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną
6. prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym Punktu Konsultacyjnego
7. finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego

ZADANIE II

Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe oraz problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą, przede wszystkim poprzez:

1. prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym w ramach Punktu Konsultacyjnego z zakresu uzależnień od środków psychoaktywnych i zapewnienie możliwości skorzystania z pomocy prawnej rodzinom dotkniętymi problemem uzależnienia
2. udzielanie wsparcia dla rodziców młodzieży używającej alkoholu i innych środków psychoaktywnych
3. finansowanie grup samopomocowych dla osób doświadczających trudnych sytuacji życiowych, w tym z powodu uzależnień i przemocy
4. finansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie poprzez organizację wolnego czasu i wypoczynku
5. włączenie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy i uzależnień, w tym działania informacyjno-edukacyjne i medialne kampanie edukacyjne
6. udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem dysfunkcji wychowawczych poprzez: zajęcia edukacyjne, warsztaty umiejętności życia w rodzinie, poradnictwo oraz wykłady dla rodziców
7. prowadzenie edukacji publicznej zwiększającej świadomość rodziców i opiekunów w wychowaniu dzieci i młodzieży, korygującej postawy rodzicielskie
8. finansowanie szkoleń i warsztatów przygotowujących do kontaktu z członkami rodzin z problemem alkoholowym, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy
9. finansowanie szkoleń i konferencji dotyczących stosowania procedur (w tym „Niebieskie Karty”), zasad podejmowania interwencji oraz współpracy służb działających rzecz zatrzymania przemocy w rodzinie

ZADANIE III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży, poprzez:

1. upowszechnianie, wdrażanie i finansowanie programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, w szczególności programów rekomendowanych, w tym zakup materiałów edukacyjnych do realizacji programów podnoszących wiedzę oraz świadomość z zakresu problemów alkoholowych, narkomanii i środków zmieniających świadomość
2. realizację działań edukacyjnych z tematyki dotyczącej skutków prawnych i zdrowotnych posiadania i/lub przyjmowania narkotyków
3. zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu promocji zdrowych nawyków, profilaktyki zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, w tym: wydawnictw, prasy
4. realizowania i finansowanie programów i warsztatów dla rodziców, w szczególności dotyczących nabywania i rozwijania umiejętności wychowawczych oraz programów zakładających równoległe oddziaływanie na rodzica i dziecko
5. finansowanie udziału w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach informacyjno-edukacyjnych oraz zakup materiałów edukacyjnych i dydaktycznych
6. promocja wśród mieszkańców zdrowego, wolnego od uzależnień stylu życia, aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego
7. organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego jako uzupełnienie oferty opiekuńczo-wychowawczej
8. zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych z zakresu przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia
9. prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, sporządzanie diagnozy problemów społecznych

ZADANIE IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, poprzez:

1. udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej instytucjom, organizacjom pozarządowym, osobom prywatnym w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy
2. współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodzin oraz organizowania imprez promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień i przemocy
3. współpracę z ruchami samopomocowymi, w tym wsparcie środowisk abstynenckich, poprzez udzielenie pomieszczeń dla celów spotkań grup wsparcia

ZADANIE V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w szczególności:

1. prowadzenie działalności kontrolno-interwencyjnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu
2. kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, nieletnim bądź pod zastaw lub na kredyt, poprzez m.in. organizację szkoleń dla sprzedawców i przedsiębiorców sprzedających napoje alkoholowe na terenie gminy

GMINNA KOMISJA PROFILAKTYKI I ROPZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Członek Gminnej Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 8,5% (brutto) minimalnego wynagrodzenia za pracę, za udział w posiedzeniu na podstawie listy obecności

2. Przewodniczący Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 14% (brutto) minimalnego wynagrodzenia za pracę, za udział w posiedzeniu na podstawie listy obecności
3. Sekretarz Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 14% (brutto) minimalnego wynagrodzenia za pracę za miesiąc
4. Gminna Komisja udziela pomocy rodzinom z problemem alkoholowym w szczególności poprzez:
 - 1) inicjowanie działań w zakresie określonym w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi
 - 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzekania o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu
 - 3) motywowanie członków rodzin osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego
 - 4) kierowanie osób nadużywających alkoholu na badania przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego
 - 5) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym
 - 6) kierowanie do właściwego sądu rejonowego wniosków o wszczęcie postępowania zobowiązania do leczenia odwykowego
 - 7) współpracę z innymi podmiotami w realizacji działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych
5. Gminna Komisja podejmuje działania na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu oraz przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, poprzez:
 - 1) prowadzenie działań kontrolnych i interwencyjnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zespołach co najmniej dwuosobowych, zgodnie z planem kontroli na dany rok kalendarzowy
 - 2) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych
 - 3) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności ilości zezwoleń i lokalizacji punktów sprzedaży

REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminną Komisję profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy z placówkami oświatowymi, placówkami służby zdrowia, organizacjami pozarządowymi, firmami i osobami fizycznymi realizującymi usługi z zakresu działań przewidzianych do realizacji w Programie

FINANSOWANIE PROGRAMU

Środki finansowe na realizację programu stanowią dochody własne Gminy, pochodzące z wpływów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym również w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nie przekraczającej 300ml.